

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
ĐỀ CHÍNH THỨC
(Đề có 02 trang)

KỲ THI THỬ TỐT NGHIỆP TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
NĂM 2026
Môn thi: NGŨ VĂN
Thời gian làm bài: 120 phút, không kể thời gian phát đề

I. ĐỌC HIỂU (4.0 điểm)

Đọc văn bản sau:

KHÁT VỌNG

Ngày còn bé ta mơ trăng tháng Tám
Giữa đêm rằm¹, bày cỗ², vui chơi
Cùng bạn nhỏ rước đèn múa hát
Trống ếch³ lưng từng náo nức trăng vui

Khi lớn khôn ước mơ càng cháy bỏng
Vai kẻ vai nghe rộn tiếng tim yêu
Trải tâm tư dưới trời trăng sáng
Cuộc đời ơi, đẹp biết bao nhiêu!

Chỉ thế thôi ư? Ta còn mơ ước
Thành nhà thơ ca ngợi cuộc đời
Những vần thơ cùng du hành vũ trụ
Sưởi ấm vùng trăng lạnh niềm vui

Đâu chỉ lên trăng, thơ ta còn bay khắp
Theo những con tàu cập bến các vì sao
Như lòng ta chẳng bao giờ nguôi khát vọng
Biết bay rồi, ta lại muốn bay cao.

(Xuân Quỳnh, in trong *Không bao giờ là cuối*, Nxb Hội Nhà văn, Hà Nội, 2022)

* **Chú thích:** Xuân Quỳnh (1942–1988) là một trong những thi sĩ tiêu biểu nhất của thế hệ các nhà thơ trẻ thời kỳ chống Mỹ. Thơ Xuân Quỳnh là tiếng lòng của một tâm hồn phụ nữ nhiều trắc ẩn, vừa hồn nhiên, tươi tắn, vừa chân thành, đằm thắm và luôn da diết trong khát vọng về hạnh phúc bình dị đời thường.

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. Xác định thể thơ của bài thơ.

Câu 2. Trong khổ thơ đầu, nhân vật trữ tình đã mơ về những gì khi còn bé?

Câu 3. Phân tích tác dụng của biện pháp tu từ nhân hóa trong hai câu thơ sau:

*Những vần thơ cùng du hành vũ trụ
Sưởi ấm vùng trăng lạnh niềm vui.*

Câu 4. Chỉ ra sự vận động cảm xúc của nhân vật trữ tình trong bài thơ.

Câu 5. Từ nội dung bài thơ, anh/chị hãy rút ra thông điệp có ý nghĩa nhất đối với bản thân và lí giải vì sao (trình bày khoảng 5-7 dòng).

¹ Đêm rằm: đêm 15 âm lịch hàng tháng, khi mặt trăng tròn và sáng nhất.

² Cỗ: tất cả những món ăn bày thành mâm để cúng lễ và ăn uống, theo tục lệ.

³ Trống ếch: trống có tang bằng đồng và dây đeo vào cổ, thiếu nhi thường dùng trong ngày hội.

II. VIẾT (6.0 điểm)**Câu 1 (2.0 điểm)**

Anh/chị hãy viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) phân tích vẻ đẹp khát vọng sống của nhân vật trữ tình trong bài thơ ở phần Đọc hiểu.

Câu 2 (4.0 điểm)

Từ kết quả đọc hiểu bài thơ *Khát vọng* và những trải nghiệm của bản thân, anh/chị hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) với chủ đề: Tuổi trẻ cần không ngừng đổi mới bản thân để vươn tới những giá trị tốt đẹp hơn.

----- **HẾT** -----

Thí sinh không được sử dụng tài liệu khi làm bài.

Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm.

Họ và tên thí sinh:; Số báo danh:

ĐỀ CHÍNH THỨC

(Hướng dẫn gồm 05 trang)

GỢI Ý ĐÁP ÁN, HƯỚNG DẪN CHẤM ĐỀ THI THỬ

TỐT NGHIỆP THPT NĂM 2026

MÔN: NGỮ VĂN

I. LƯU Ý CHUNG

- Đáp án được xây dựng theo yêu cầu đánh giá năng lực nên giám khảo tập trung xem xét phương hướng và cách thức giải quyết vấn đề của thí sinh; chú ý đánh giá nội dung bài làm theo hướng mở, khuyến khích sáng tạo, tránh áp đặt.
- Giám khảo tuân thủ Đáp án và Hướng dẫn chấm. Đối với những bài làm có ý tưởng riêng và cách diễn đạt, triển khai khác với Đáp án, giám khảo cần xem xét tính thuyết phục của bài viết để chấm điểm hợp lý.
- Khi chấm bài, giám khảo đánh giá bao quát nội dung và hình thức; phát hiện và chấm điểm đúng những bài viết có cá tính, sáng tạo, chân thực và trong sáng; đối với những câu trả lời sai hoặc trả lời không đúng thì chấm điểm 0.

II. ĐÁP ÁN

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		<p>ĐỌC HIỂU</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giám khảo cần xem xét, đánh giá cách làm bài của thí sinh theo các yêu cầu cần đạt về đọc hiểu văn bản thơ Chương trình 2018, cụ thể: <ul style="list-style-type: none"> + Nhận biết và phân tích được một số yếu tố đặc trưng của văn bản thơ; đánh giá được những yếu tố thuộc đặc trưng của thơ trong việc thể hiện nội dung văn bản. + Biết liên tưởng mở rộng vấn đề để hiểu sâu hơn VB được đọc. - Bài làm chỉ cần trả lời ngắn gọn, đúng yêu cầu trọng tâm của các câu hỏi đọc hiểu; chấp nhận cách trình bày gạch đầu dòng 	4,0

		các ý cần nêu.	
1		<p>- Thể thơ: tự do.</p> <p>Hướng dẫn chấm:</p> <p>- HS trả lời đúng thể thơ: 0,5 điểm.</p> <p>- HS không trả lời hoặc trả lời sai: 0,0 điểm.</p>	0,5
2		<p>Khi còn bé, nhân vật trữ tình mơ: trăng tháng Tám; bày cỗ, vui chơi; rước đèn, múa hát cùng bạn bè.</p> <p>Hướng dẫn chấm:</p> <p>- HS trả lời đúng 3 từ ngữ trở lên: 0,5 điểm.</p> <p>- HS trả lời được 1-2 từ ngữ: 0,25 điểm.</p> <p>- HS không trả lời hoặc trả lời sai: 0,0 điểm.</p>	0,5
3		<p>- Biện pháp tu từ nhân hóa: “Những vầng thơ cùng du hành vũ trụ” và (Những vầng thơ) “Sưởi ấm vùng trăng lạnh”.</p> <p>- Tác dụng:</p> <p>+ Làm cho “những vầng thơ” trở nên sinh động, có linh hồn và cảm xúc như con người;</p> <p>+ Gọi khát vọng đưa thơ ca bay xa, lan tỏa niềm vui và hơi ấm đến mọi nơi;</p> <p>+ Thể hiện tâm hồn giàu mơ ước, lãng mạn và khát vọng cống hiến của nhân vật trữ tình.</p> <p>Hướng dẫn chấm:</p> <p>- HS chỉ ra đúng biểu hiện (qua một hoặc hai từ ngữ, hình ảnh) của biện pháp tu từ nhân hóa: 0,25 điểm.</p> <p>- HS phân tích được một tác dụng về nội dung: 0,5 điểm.</p> <p>- HS phân tích được tác dụng về nghệ thuật: 0,25 điểm.</p> <p>- HS diễn đạt chung chung, chưa rõ: 0,25-0,5 điểm.</p> <p>- Trường hợp HS xác định sai biện pháp tu từ nhưng phân tích được tác dụng về nội dung, nghệ thuật: 0,25-0,5 điểm.</p> <p>- HS không trả lời hoặc trả lời sai: 0,0 điểm.</p>	1,0
4		<p>Sự vận động cảm xúc của nhân vật trữ tình:</p> <p>- Ước mơ hồn nhiên, trong trẻo của tuổi thơ.</p> <p>- Đến khát vọng yêu thương, hạnh phúc khi trưởng thành.</p> <p>- Rồi khát vọng sáng tạo thơ ca, cống hiến cho đời.</p> <p>- Cuối cùng là khát vọng vươn xa, bay cao không ngừng.</p> <p>Hướng dẫn chấm:</p> <p>- HS nêu được 3-4 mạch cảm xúc như đáp án (hoặc diễn đạt tương đương): 1,0 điểm; 2 mạch cảm xúc: 0,5 điểm; 1 mạch cảm xúc 0,25 điểm.</p> <p>- HS không trả lời hoặc trả lời sai: 0,0 điểm.</p>	1,0
5		<p>Thông điệp: Học sinh có thể rút ra nhiều thông điệp khác nhau, phù hợp nhưng cần hợp lí, thuyết phục, đảm bảo dung lượng; có thể theo gợi ý sau:</p> <p>- Con người cần sống có ước mơ, khát vọng;</p> <p>- Khát vọng giúp con người có động lực vươn lên;</p>	1,0

		<p>+ Không ngừng nỗ lực để chinh phục những mục tiêu cao đẹp;</p> <p>Hướng dẫn chấm:</p> <p>- HS rút ra được thông điệp phù hợp với nội dung bài thơ: 0,25 điểm.</p> <p>- HS lí giải hợp lí, thuyết phục: 0,75 điểm.</p> <p>- HS không trả lời hoặc trả lời sai: 0,0 điểm.</p>	
II	VIẾT	<p>Giám khảo cần xem xét, đánh giá cách làm bài của thí sinh theo các yêu cầu cần đạt về viết văn nghị luận của Chương trình 2018, cụ thể:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Xác định, triển khai và làm sáng tỏ vấn đề nghị luận theo một cấu trúc chặt chẽ, có mở đầu và có kết thúc rõ ràng. - Trình bày rõ quan điểm và hệ thống các luận điểm phù hợp với bố cục đoạn văn hoặc bài văn nghị luận; đảm bảo yêu cầu về ý tưởng và hành văn. - Lựa chọn được các thao tác nghị luận phù hợp; trình bày, sử dụng các lí lẽ xác đáng và bằng chứng thuyết phục. - Thể hiện được ý tưởng cá nhân, có cách nhìn mang đậm cá tính. 	6,0
	1	<p>Anh/chị hãy viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) phân tích vẻ đẹp khát vọng sống của nhân vật trữ tình trong bài thơ ở phần Đọc hiểu.</p>	2,0
		<p>Đoạn văn đáp ứng được các yêu cầu sau:</p> <p>a. Yêu cầu chung: Xác định đúng vấn đề cần nghị luận; đảm bảo yêu cầu về hình thức, dung lượng.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vấn đề nghị luận: vẻ đẹp khát vọng sống của nhân vật trữ tình trong bài thơ. - Hình thức: Học sinh có thể trình bày đoạn văn theo cách diễn dịch, quy nạp, phối hợp, móc xích hoặc song hành. - Dung lượng: khoảng 200 chữ. 	0,5
		<p>b. Yêu cầu cụ thể: thí sinh triển khai đoạn văn theo trình tự hợp lí và sử dụng đúng các kĩ năng nghị luận.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Khát vọng của nhân vật trữ tình được thể hiện qua từng chặng đường trưởng thành: + Tuổi thơ hồn nhiên với niềm vui đêm Trung thu; + Khi lớn lên là khát vọng yêu thương, hạnh phúc; + Xa hơn là khát vọng sáng tạo nghệ thuật, cống hiến cho đời. - Khát vọng ấy không ngừng vươn cao: “thơ ta còn bay khắp”; “Biết bay rồi, ta lại muốn bay cao”. + Tâm hồn giàu mơ ước, lãng mạn; + Tinh thần sống tích cực, luôn hướng tới những điều cao đẹp; + Niềm tin vào giá trị của cuộc sống và con người. <p>Hướng dẫn chấm:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Viết đầy đủ, sâu sắc: 1,0 điểm – 1,25 điểm. - Viết đầy đủ nhưng có ý còn chưa rõ: 0,5 điểm – 0,75 điểm. 	1,25

	<p>- <i>Viết chưa đầy đủ, chung chung, sơ sài: 0,25 điểm – 0,5 điểm.</i></p> <p>c. Sáng tạo</p> <p>- Có những ý đột phá, vượt ra ngoài Đáp án nhưng có sức thuyết phục.</p> <p>- Có cách diễn đạt tinh tế, độc đáo.</p>	0,25
2	<p>Từ kết quả đọc hiểu bài thơ “Khát vọng” và những trải nghiệm của bản thân, anh/chị hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) với chủ đề: Tuổi trẻ cần không ngừng đổi mới bản thân để vươn tới những giá trị tốt đẹp hơn.</p>	4,0
	<p>Bài văn đáp ứng được các yêu cầu sau:</p> <p>a. Yêu cầu chung: <i>Xác định đúng vấn đề cần nghị luận; đảm bảo yêu cầu về dung lượng và sử dụng bằng chứng.</i></p> <p>- Vấn đề nghị luận: <i>Tuổi trẻ với tinh thần không ngừng đổi mới bản thân để vươn tới những giá trị tốt đẹp hơn.</i></p> <p>- Dung lượng: khoảng 600 chữ.</p> <p>- Bằng chứng: nội dung bài thơ “Khát vọng”, trải nghiệm cá nhân và thực tế đời sống.</p>	1,0
	<p>b. Yêu cầu cụ thể: <i>thí sinh triển khai bài viết theo trình tự hợp lí và sử dụng đúng các kĩ năng nghị luận.</i></p> <p>b1. Viết được mở bài và kết bài cho bài văn nghị luận xã hội</p> <p>- Mở bài: giới thiệu được vấn đề nghị luận.</p> <p>- Kết bài khẳng định được vấn đề nghị luận.</p> <p>b2. Giải thích vấn đề nghị luận:</p> <p>- Tuổi trẻ là giai đoạn giàu năng lượng, sáng tạo, phù hợp để học hỏi và phát triển bản thân.</p> <p>- Đổi mới bản thân là quá trình con người chủ động thay đổi tư duy, kiến thức, kĩ năng, cách sống để hoàn thiện và thích nghi với yêu cầu mới của cuộc sống.</p> <p>- Những giá trị tốt đẹp là tri thức, nhân cách, năng lực, lí tưởng sống, sự cống hiến và hạnh phúc chân chính.</p> <p>→ Tuổi trẻ luôn học hỏi, rèn luyện, sáng tạo để phát triển bản thân và đóng góp cho cộng đồng, xã hội.</p> <p>b3. Phân tích, chứng minh được vấn đề nghị luận</p> <p>- Vì sao tuổi trẻ cần không ngừng đổi mới bản thân?</p> <p>+ Xã hội hiện đại phát triển nhanh chóng, đặc biệt trong thời đại công nghệ số và trí tuệ nhân tạo (AI).</p> <p>+ Nếu không đổi mới, con người dễ tụt hậu, mất cơ hội phát triển.</p> <p>- Các biểu hiện của người trẻ biết đổi mới bản thân:</p> <p>+ Chủ động học tập, cập nhật tri thức mới;</p> <p>+ Dám thay đổi tư duy cũ, vượt khỏi vùng an toàn;</p> <p>+ Rèn luyện kĩ năng mềm, ngoại ngữ, công nghệ;</p> <p>+ Có tinh thần sáng tạo, dám nghĩ dám làm;</p>	<p>3,0</p> <p>0,5</p> <p>0,5</p> <p>1,0</p>

	<p>+ Biết hoàn thiện bản thân sau thất bại;</p> <p>....</p> <p>- Phân tích, chứng minh được ý nghĩa của vấn đề nghị luận:</p> <p>+ Đổi mới bản thân giúp người trẻ hoàn thiện năng lực và phẩm chất của chính mình: biết học hỏi điều mới; biết sửa đổi hạn chế, vượt qua điểm yếu; từng bước trưởng thành và bản lĩnh hơn.</p> <p>+ Giúp tuổi trẻ thích ứng với sự phát triển nhanh chóng của xã hội hiện đại: trong thời đại công nghệ số, trí tuệ nhân tạo và hội nhập quốc tế, tri thức luôn thay đổi từng ngày; người trẻ nếu không đổi mới sẽ dễ tụt hậu và đánh mất cơ hội phát triển.</p> <p>+ Tinh thần đổi mới còn tạo nên động lực sáng tạo: dám nghĩ khác, làm khác; dám vượt qua giới hạn của bản thân để chinh phục mục tiêu lớn hơn.</p> <p>+ Việc đổi mới bản thân của mỗi cá nhân còn góp phần thúc đẩy sự phát triển của đất nước: một thế hệ trẻ năng động, sáng tạo sẽ tạo nên nguồn nhân lực chất lượng cao; góp phần xây dựng đất nước hiện đại, văn minh và hội nhập.</p> <p><i>b4. Mở rộng, nâng cao được vấn đề nghị luận và rút ra bài học</i></p> <p>- Phê phán: Một bộ phận người trẻ sống thụ động, an phận, ngại thay đổi; lười học hỏi, dễ hài lòng với thực tại; có tư tưởng sợ thất bại; sống thiếu mục tiêu, dễ buông xuôi trước khó khăn.</p> <p>- Mở rộng nâng cao vấn đề nghị luận:</p> <p>+ Đổi mới bản thân không có nghĩa là chạy theo mọi xu hướng một cách mù quáng.</p> <p>+ Người trẻ cần: biết chọn lọc điều tích cực để phát triển bản thân; giữ gìn những giá trị đạo đức, văn hóa tốt đẹp; đổi mới nhưng không đánh mất bản sắc và trách nhiệm với cộng đồng.</p> <p>- Rút ra bài học: Trong bối cảnh đất nước đang chuyển mình mạnh mẽ, tuổi trẻ càng cần:</p> <p>+ Mỗi người trẻ cần xác định mục tiêu sống đúng đắn;</p> <p>+ Chủ động học tập, không ngừng học tập, rèn luyện; nâng cao năng lực số, ngoại ngữ, tư duy sáng tạo...</p> <p>+ Chủ động thích nghi với sự phát triển của xã hội, sẵn sàng thích ứng với yêu cầu của công dân thời đại mới.</p> <p>+ Biện khát vọng vươn lên thành hành động cụ thể mỗi ngày.</p> <p><i>Hướng dẫn chấm:</i></p> <p>- <i>Viết đầy đủ, sâu sắc: 2,75 điểm – 3,0 điểm.</i></p> <p>- <i>Viết đầy đủ nhưng có ý còn chưa rõ: 1,5 điểm – 2,5 điểm.</i></p> <p>- <i>Viết chưa đầy đủ, chung chung, sơ sài: 0,25 điểm – 1,25 điểm.</i></p>	0,5
--	--	-----

		<i>b5. Sáng tạo</i> - Có những ý đột phá, vượt ra ngoài Đáp án nhưng có sức thuyết phục. - Có cách diễn đạt tinh tế, độc đáo.	0.5
Tổng điểm			10.0

----- HẾT -----